



LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0540108 Bäckagården



EU:s medlemsländer bygger upp ett sk. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två EU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet.



Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 406 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg / hållmark, 3 800 ha
- Odlingssmark / hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark / hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav / kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med skogsvårdsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.o.lst.se - Telefon 031-60 50 00 vx. - E-post: natura2000@o.lst.se

Skogsvårdsstyrelsen - www.svo.se - Telefon 033-17 73 30 vx. - E-post: svs@svsvg.svo.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se



Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).



LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Maria Johansson

BEVARANDEPLAN

Fastställd

2005-08-15

Diarienummer:

511-15810-2005

Enligt sändlista

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0540108 Bäckagården

Kommun: Skövde Områdets totala areal: 8,3 ha

Områdestyp: pSCI Biogeografisk region: Boreal

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

9020 - Boreonemoral ädellövskog*

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området (se förteckningen) ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Det här området utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Det främsta syftet med området är att bevara ädellövskogen.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i januari 1997.

Beskrivning av området

Naturreseptatet Bäckagården ligger i Skövde kommun på berget Billingens nordostsluttning. Jordmånen i området är kalkrik. Området har tidigare hävdats som lövbärande äng, men har under 1900-talet fått växa igen. På senare tid har det fått karaktär av ädellövskog som i stort sett är opåverkad av skogliga åtgärder. Norra delen av området domineras av en 70-årig asp/askskog med inslag av gran, björk och ek. Buskskiktet domineras kraftigt av hassel. Längre mot söder övergår området i askdominerad ädellövskog med en ålder på ca 100 år. I detta område finns även några stora ekar samt asp, gran, lind och al. Hassel dominerar buskskiktet även i denna del. Klibbal förekommer spridd inom området, främst i östra kanten. I den östra delen finns också en dunge med ett 10-tal björkar. I väster löper en gammal strandvall, och längs denna växer äldre ädellövskog med flera grova ekar och askar samt enstaka oxlar. Här finns också gamla hamlade almar och askar. Den sydligaste delen av området är mer öppen och har ett trädskikt dominerat av ask, med stora inslag av andra ädellövträd. Området har en rik kärlväxt-, lav-, moss- och svampflora.

Bevarandemål

Målet är att arealen ädellövskogar ska bibehållas eller öka. Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms när kompletterande inventeringar genomförts. Då kommer även koder som x, y och liknande att ersättas med siffror och arter.

Markägarförhållanden

Ägs av en privat markägare.

Vad kan påverka negativt

-Avverknningar i anslutning till området kan skada områdets naturvärden genom t.ex ändrade ljus- och fuktighetsförhållanden, om inte en skärm lämnas mot området.

Nedan nämnda åtgärder skulle påverka negativt, men regleras i reservatsföreskrifterna:

-Skogsbruk, förutom undanhållande av gran och andra skötselåtgärder för att gynna den biologiska mångfalden i ädellövskogen.

-Åtgärder som skadar fältskiktet eller hydrologin som till exempel markberedning, dikning, transporter, grävning, schaktning, framdragande av ledningar.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Området är även skyddat som naturreservat.

Skötsel: För gynnsam bevarandestatus krävs att inget skogsbruk förekommer i området. Invandrande gran kan dock behövas hållas undan. Hamlade träd bör återhamlas med jämna mellanrum och det bör hållas öppet runt dem.

Skogsvårdsstyrelsen bör genom rådgivning, gröna skogsbruksplaner, naturvårdsavtal, biotopskydd etc. uppmuntra markägare till att spara ädellövskog i närområdet för att motverka fragmentering.

Bevarandestatus

God.

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovsvis med glesa tidsintervall liksom arter som till exempel förekommer på många lokaler eller som inte är hotade i så hög grad. Områden som vid basinventeringen inte konstateras ha gynnsam bevarandestatus följs upp regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnått. Samtliga områden ska följas upp om de innehåller arter och naturtyper som är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller kräver regelbunden skötsel.

Dokumentation

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. 1995: Skötselplan och beslut för naturreservatet Bäckagården.
Beslut 1995-09-05.

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

9020 Boreonemoral ädellövskog*

Beskrivning:

Generellt sett förekommer naturtypen på mark som är torr-fuktig och relativt näringsrik. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100%, och ädellövträd utgör minst 50% av grundytan. Viktiga komponenter i trädskiktet är ek, alm, ask, lind och lönn. Inget av trädslagen ek, bergek, avenbok, (var för sig eller tillsammans) eller bok utgör mer än 50% av grundytan. Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd, död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier. Skogens hydrologi får inte vara under stark generell påverkan från markavvattning. Naturtypen har en lång kontinuitet som lövträdbärande mark. Betes- eller slätterbruk har vanligtvis förekommit men områdena är nu igenvuxna. Delar av naturtypen kan pga. av terrängförhållanden, endast varit marginellt påverkade av bete under lång tid. Naturtypen är mycket artrik och rödlistade arter av epifytiska kryptogamer, vedlevande insekter, samt marklevande flora och fauna förekommer. Artsammansättningen varierar med skogens slutenhet.

Naturtypen täcker en stor del av Bäckagården. Trädskiktet består främst av ask och asp med ett buskskikt av hassel. Floran i området är rik och präglad av den kalkrika jordmånen. Bland lundväxterna finns storräms, kransräms, ormbär, lundgröe, vispstarr, rödblåra, blåsippan, trolldruva, vårärt, nunneört, underviol, lungört, stinsyska och vätteros. Skogsstarr, lundkardborre och lundviol förekommer också, liksom orkidéerna skogsnycklar, nästrot och tvåblad. På de äldre lövträdens stammar och på mark och block finns en välutvecklad moss- och lavflora. Arter som förekommer är bland annat stjärnmossor, kruskalkmossa, mussvansmossa, grovbaronmossa, trubbfjädermossa, trädporella, lunglav och almlav (förekommer rikligt på de äldre lövängsträden), och stubbspretmossa. På de äldre träden förekommer även de rödlistade arterna blek kraterlav och klosterlav. Svampfloran i området är mycket rik. Totalt har mer än 200 arter hittats i området, och ett 40-tal av dessa är ovanliga. Bland annat har kandelabersvamp, lundbläcksvamp, blek vinterskivling, stäppröksvamp, slöjroksvamp, stinkbroskling, tårkragskivling, fläckticka och apelticka hittats.

Förekomsten av död ved av ädellövträd och ädellövträd i olika åldrar samt oförändrade fuktighetsförhållanden är en förutsättning för naturtypen. Därför är naturtypen känslig för bruten kontinuitet i trädskiktet och åtgärder som förändrar luftfuktigheten eller skadar fältskiktet. Naturtypen är också känslig för konkurrens från gran eller främmande trädslag. Lav- moss och svampfloran, som är en viktig del av naturtypen, är känslig för luftföroreningar. Liknande skogar i närområdet är viktigt för arterna spridningsförmåga. Därför är naturtypen känslig för fragmentering.

<i>Bevarandemål:</i>	<p>Areal</p> <p>-Arealen ädellövskog med rik epifytflora ska vara minst x (8) ha.</p> <p>Struktur och funktion</p> <p>-Trädskiktets sammansättning ska vara minst x % av respektive trädslag.</p> <p>-Föringring av nyckelarter (ask, alm, lind, ek, hassel) i trädskiktet ska nås i minst x (90) % av området. Fördelningen av nyckelarter i olika åldrar eller diameterklasser ska vara x.</p> <p>-Det ska finnas minst x st grova och/eller gamla askar, lindar, aspar och ekar i naturtypen.</p> <p>-Gran får förekomma med max x % täckningsgrad. Utländska trädslag som t.ex. cykomorlönn och ädelgranar får inte förekomma.</p> <p>-Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död/levande ved ska vara minst 1/5)</p> <p>Typiska arter</p> <p>-Minst x av de typiska lavarerna lunglav och almlav ska förekomma i minst x % av provytorna.</p> <p>-Minst x av de typiska mossarterna grovbaronmossa, trubbfjädermossa och trädporella ska förekomma i minst x % av provytorna.</p> <p>-Minst x av de typiska vedsvamparna fläckticka, y ska förekomma i minst x % av provytorna.</p> <p>-Minst x av de typiska kärlväxterna storrams, kransrams, vårärt, underviol, lungört och vätteros ska förekomma i minst x % av provytorna.</p>
<i>Negativ påverkan:</i>	Se under rubriken "vad kan påverka negativt" för området som helhet.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	Se bevarandeåtgärderna för området som helhet.
<i>Bevarandestatus:</i>	God.
<i>Uppföljning:</i>	Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.
